

EUROPA-PARLAMENTET

2004

2009

Mødedokument

ENDELIG
A6-0135/2005

4.5.2005

BETÆNKNING

om forbindelserne mellem EU og Rusland
(2004/2170(INI))

Udenrigsudvalget

Ordfører: Cecilia Malmström

INDHOLD

	Side
FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING	3
BEGRUNDELSE.....	11
UDTALELSE FRA UDVALGET OM INTERNATIONAL HANDEL.....	15
PROCEDURE.....	18

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om forbindelserne mellem EU og Rusland (2004/2170(INI))

Europa-Parlamentet,

- der henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EF og Rusland, der trådte i kraft den 1. december 1997¹,
 - der henviser til EU og Ruslands mål, som blev fastsat i den fælles erklæring, der blev undertegnet efter topmødet i St. Petersborg den 31 maj 2003, om oprettelse af et fælles økonomisk rum, et fælles rum for frihed, sikkerhed og retfærdighed, et rum for samarbejde om ekstern sikkerhed samt et forsknings- og uddannelsesrum, herunder kulturelle aspekter,
 - der henviser til de mange troværdige rapporter fra Rusland og internationale ngo'er om de fortsatte overtrædelser af menneskerettighederne i Tjetjenien, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme af 24. februar 2005 i seks sager om Tjetjenien og de mange verserende sager for denne ret,
 - der henviser til sin henstilling af 26. februar 2004 til Rådet om forbindelserne mellem EU og Rusland ² og sin beslutning af 15. december 2004 om topmødet mellem EU og Rusland, der blev holdt i Haag den 25. november 2004³,
 - der henviser til sin beslutning af 10. marts 2005 om Belarus⁴,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 45,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget og udtalelse fra Udvalget om International Handel (A6-0135/2005),
- A. der henviser til, at øget samarbejde og gode naboforbindelser mellem EU og Rusland er af afgørende betydning for at kunne sikre stabilitet, sikkerhed og velstand i hele Europa; der henviser til, at disse forbindelser skal bygge på fælles værdier, herunder menneskerettigheder, markedsøkonomi, retsstatsprincippet og demokrati,
- B. der henviser til, at EU og Rusland har høje ambitioner for deres partnerskab; der henviser til, at der er behov for yderligere bestræbelser på at forbedre forbindelserne med Rusland på EU-plan, og bifalder de fremskridt, der er sket med hensyn til emner såsom Ruslands ratificering af Kyoto-protokollen, udvidelsen af partnerskabs- og samarbejdsaftalen og persontransitten til og fra Kaliningrad samt de fremskridt, der er sket i forhandlingerne om Ruslands optagelse i WTO,

¹ EFT L 327 af 28.11.1997, s. 1.

² EUT C 98E af 23.4.2004, s. 182.

³ P6_TA-PROV(2004)0099.

⁴ P6_TA-PROV(2005)0080.

- C. der henviser til, at Rusland understreger betydningen af multilateralisme, og at Rusland betragter sin deltagelse i FN, OSCE, G8 og Europarådet som grundpillen i sin udenrigspolitik,
- D. der henviser til, at demokratiet er svækket i Rusland, at alle større tv-stationer og de fleste radiostationer nu er statskontrollerede, at selv censur bliver mere og mere udbredt blandt de skrevne medier, at der er nye restriktioner for rettigheden til at organisere offentlige demonstrationer, at klimaet for ngo'er bliver stadig værre, at der i stigende grad sker en politisk kontrol med domstolene, og at den måde Statsdumaen vælges på, er blevet ændret, hvilket alt sammen er med til at styrke magten i Kreml,
- E. der henviser til, at den politik, der er blevet ført over for Tjetjenien, tydeligvis ikke har været tilstrækkelig til at bringe situationen under kontrol og forhindre nye og mere ekstreme terrorangreb i Nordkaukasus og Moskva, der henviser til, at disse yderst bekostelige fejlslagne politikker beviser, at det er nødvendigt at ændre fremgangsmåde,
- F. der henviser til, at EU ønsker at sikre sig, at udvidelsen ikke splitter Europa, men er med til at fremme velstand og udvikling, og som henviser til, at EU ønsker at føre en dialog med Rusland om emner, der er relaterede til det fælles område,
- G. der fuldt ud anerkender den sovjetiske befolknings store indsats og mange ofre i kampen mod nazistregimet samt befrielsen af mange lande og folk i Europa, men beklager også de store prøvelser og ofre, som den sovjetiske besættelse og efterfølgende annektering og tyranniske herredømme meget ofte påførte de samme lande og folk herunder de baltiske lande, og håber på Ruslands fulde anerkendelse af disse kendsgerninger som grundlag for en omfattende forsoning mellem Rusland og alle EU's medlemsstater,
- H. der henviser til, at en sammenhængende tilgang fra EU og dets medlemsstater er en nødvendig forudsætning for en sund og effektiv politik over for Rusland, og som henviser til, at Kommissionen og Rådet i begyndelsen af 2004 erkendte, at der er store mangler ved EU's procedurer for fastlæggelse af politikken over for Rusland, samt til, at der blev indført en ny metode, der sikrede sammenhæng ved hjælp af en oversigt over de væsentligste emner og de tilhørende retningslinjer, der bør følges, og til, at dette ikke har medført tilstrækkelig forbedring, og at der må indføres en form for offentlig og parlamentarisk kontrol,

EU og medlemsstaternes politik

1. erkender Ruslands betydning som en partner i pragmatisk samarbejde, med hvem EU ikke kun deler økonomiske og handelsmæssige interesser, men også et mål om at fungere som strategiske partnere på internationalt plan såvel som i deres fælles grænseområder;
2. erkender Ruslands potentiale som en særlig strategisk partner i opnåelsen af fred, stabilitet og sikkerhed og bekæmpelsen af international terrorisme og voldelig ekstremisme, såvel som i forbindelse med håndteringen af "bløde" sikkerhedstrusler såsom miljømæssige og nukleare risici, narkotika-, våben- og menneskesmugling og bekæmpelsen af organiseret kriminalitet over grænserne i EU's nabolande i samarbejde med OSCE og andre internationale fora;

3. fremhæver behovet for yderligere at udvikle og gennemføre en fælles energistrategi for Europa, der omfatter producenter, distributører og forbrugere, med det formål at skabe et gennemsigtigt og bæredygtigt energisystem og øge den regionale mangfoldighed af energikilder; bemærker, at udviklingen af en sådan strategi er af fælles interesse for EU og Rusland;
4. opfordrer Rådet til at vedtage, hvilke rapporteringskrav og andre ordninger, der skal til for at sikre, at vedtagne holdninger altid respekteres fuldt ud af både EU og de enkelte medlemsstater i kontakten med Rusland som det også bør være tilfældet i kontakten til andre tredjelande; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til ikke at støtte fælles holdning i forbindelse med deres bilaterale kontakter med Rusland og dermed sikre gennemskuelse og passende konsultation; anmoder Kommissionen og Rådet om at offentliggøre en introduktion til førnævnte oversigt over de væsentligste problemer og prioriteringen af disse ind til næste opdatering af listen;
5. understreger, at der i det udvidede EU, og især i forbindelse med de nye finansielle rammer og nye instrumenter for eksterne forbindelser, bør lægges mere vægt på betydningen af regionalt samarbejde, og i EU's nordlige regioner og Ruslands nordvestlige regioner bør den nordlige dimension danne rammen om dette regionale samarbejde;

Fire fælles rum

6. støtter målet om oprettelse af de fire rum for fælles politik og udarbejdelsen af en køreplan for hvert rum; insisterer på, at de fire rum skal ses som en helhed, og at kvalitet skal prioriteres højere end hurtighed; henleder opmærksomheden på behovet for ikke blot vedtagne formuleringer, men også reel konvergens med hensyn til følsomme principielle emner;
7. bifalder, at der siden det sidste topmøde mellem EU og Rusland er sket fremskridt med hensyn til oprettelsen af de fire fælles rum inden for rammerne af partnerskabs- og samarbejdsaftalen med Rusland, især det fælles økonomiske rum og det fælles forsknings-, uddannelses- og kulturrum; udtrykker sit håb om, at der kan opnås tilsvarende succes med hensyn til det fælles rum for frihed, sikkerhed og retfærdighed og det fælles rum for ekstern sikkerhed, så der kan vedtages fire køreplaner for oprettelsen af de fælles rum på topmødet mellem EU og Rusland den 10. maj 2005 i Moskva;
8. understreger, at indgåelse af en tilbagetagelsesaftale er en forudsætning for undertegnelse af aftalen om lempelse af visumreglerne mellem EU og Rusland; mener, at EU bør bifalde Ruslands mål om en forenklet visumordning i forhold til Schengen-området, således at rejser mellem landene på lang sigt ikke kræver visa, og fastsætte alle nødvendige betingelser i en klar handlingsplan med konkrete foranstaltninger;
9. støtter Ruslands ambition om medlemskab af WTO og ser en fælles interesse i at støtte, at Rusland bliver en partner med en åben, dynamisk og diversificeret økonomi; fremhæver behovet for at styrke domstolenes uafhængighed og gennemsigtighed med henblik på at forbedre investeringsklimaet;
10. bemærker, at et medlemskab af WTO sender et vigtigt signal til udenlandske investorer, og dermed bidrager til at styrke og variere handelsforbindelserne;

11. beder Kommissionen om at fortsætte og styrke dialogen med de russiske myndigheder og med økonomiske samarbejdspartnere om spørgsmål vedrørende handel og økonomisk samarbejde, navnlig tekniske forskrifter og standardisering af toldprocedurer, liberalisering af tjenesteydelser, fjernelse af monopoler og åbning af bankvæsenet og at sikre, at Rusland udvikler håndhævelsesforanstaltninger for intellektuel ejendomsret, som resulterer i en væsentlig reduktion i krænkelserne af den intellektuelle ejendomsret forud for Ruslands tiltrædelse af WTO;
12. opfordrer EU og Rusland til at udvikle dybere integration ved at forberede og indlede forhandlingerne om frihandelsområdet umiddelbart efter Ruslands tiltrædelse af WTO; mener, at EU og Ruslands aftale om frihandelsområdet vil være et ambitiøst skridt på vejen mod etablering af et fælles økonomisk rum, der dækker handel med varer og tjenesteydelser, etableringsret, regler om offentlige indkøb, gældende bestemmelsers forenelighed og andre handelsaspekter;
13. bifalder de nuværende forhandlinger om udvidelse af samarbejdet mellem det europæiske Galileo-program og det russiske satellitnavigationssystem Glonass, og opfordrer begge parter til at indgå en aftale om kompatibilitet og komplementær anvendelse af de to navigationssystemer;

Demokrati, menneskerettigheder og retsstaten i Rusland

14. udtrykker sin bekymring over, at Ruslands engagement i demokrati, markedsøkonomi og beskyttelse af menneskerettighederne tilsyneladende er svækket; beklager begrænsningerne af frie og uafhængige medier; gentager sin kritik af anvendelsen af retssystemet til øjensynligt at forfølge politiske mål; bemærker, at denne udvikling påvirker både det russiske folks situation og Ruslands forbindelser udadtil, og bemærker, at så længe disse forhold ikke ændres, vanskeliggøres forholdet mellem EU og Rusland;
15. noterer sig de regelmæssige konsultationer, som for nylig er blevet iværksat af EU og Rusland, om menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal; understreger i den forbindelse, at sådanne konsultationer skal afvikles i overensstemmelse med EU's retningslinjer for dialoger om menneskerettigheder og således inddrage EP og ikke-statslige organisationer med henblik på at identificere de væsentligste spørgsmål, der skal behandles; påpeger, at beslutningen om at indgå i en sådan dialog på ingen måde bør afholde EU fra at fremsætte resolutioner om Rusland på UNHCR-møder;
16. understreger, at alle stater fuldt ud bør overholde deres nationale og internationale forpligtelser med hensyn til mindretalsrettigheder; er bekymret over diskriminationen af visse etniske grupper, f.eks. det mariske folk;
17. er bekymret over de mange tegn på antisemitisme i Rusland;

Naboskabspolitik og udenrigspolitik

18. afviser udenrigspolitikker, der tager sigte på at skabe indflydelsessfærer; understreger behovet for fuldt ud at respektere alle staters suverænitets og territoriale integritet, herunder enhver stats ret til at udvikle forholdet til andre stater og organisationer ud fra landets egne

interesser og i overensstemmelse med FN's, OSCE's og Europarådets bestemmelser;

19. anmoder Rusland om ikke at betragte udbredelsen af demokrati i dets naboerområde og i nabolandenes udvikling af stærkere forbindelser med EU, herunder medlemskab, som en trussel mod Ruslands position, men som en mulighed for at forny det politiske og økonomiske samarbejde med de pågældende lande baseret på lighed og gensidig respekt;
20. opfordrer Rusland og alle EU's medlemsstater til helt at åbne alle deres hemmelige arkiver om anden verdenskrig og stille dem til rådighed for historikere med henblik på gensidige studier og opbygning af tillid;
21. opfordrer Rusland til at få gang i de fastlåste forhandlinger med OSCE ved at opfylde sine forpligtelser til at bidrage til OSCE-budgettet; bemærker, at det manglende budget forhindrer OSCE-operationer, hvilket betyder, at demokratiseringen og forbedringen af sikkerheden i Central- og Østeuropa står i stampe; støtter yderligere udvikling af OSCE's aktiviteter på sikkerhedsområdet og beklager, at manglen på russisk støtte gjorde det umuligt at fortsætte grænseovervågningsarbejdet i Georgien; støtter ligeledes yderligere undersøgelse af mulighederne for at styrke OSCE's fremme af samarbejde om økonomiske og miljømæssige spørgsmål, sådan som Rusland opfordrer til; modsætter sig imidlertid stærkt enhver svækkelse af OSCE' valgovervågning og andre aktiviteter vedrørende "den menneskelige dimension", som er konkrete udtryk for de fælles værdier, partnerskabet mellem EU og Rusland bygger på;
22. understreger betydningen af oprettelsen af et fælles rum for ekstern sikkerhed, hvilket med tiden kan føre til oprettelsen af et særligt forum på højt plan for en dialog mellem EU og Rusland om sikkerhed, konfliktforebyggelse og konfliktløsning, ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og afvæbning; støtter Ruslands deltagelse i krisestyring i EU-regi på de betingelser, Det Europæiske Råd fastlagde i Sevilla i juni 2002¹ på betingelse af, at de russiske styrker viser, at de er i stand til at tilpasse sig EU's standarder og operationelle procedurer og mere generelt den europæiske sikkerheds- og forsvarskultur, som er under udvikling;
23. understreger betydningen af fortsat at arbejde på at finde fredelige og politiske løsninger på territoriale og politiske konflikter vedrørende dele af Den Russiske Føderation samt nabostater herunder konflikter i i Kaukasusregionen og Transnistrien-konflikten i Moldova; opfordrer Rusland til at respektere alle fredelige reformbevægelser i SNG-stater og fremme demokratiske reformer i de centralasiatiske stater;
24. anmoder Rusland om, at bekræfte landets forpligtelser i forbindelse med Georgiens og Moldovas territoriale integritet og vilje til at trække de russiske styrker ud af Georgien og Moldova i overensstemmelse med landets OSCE-forpligtelser og disse suveræne staters anmodning;
25. er overbevist om, at vellykkede reformer i Ukraine kombineret med det nyligt vundne demokrati forbedrer udsigten til økonomiske, sociale og moralske fordele for både

¹ Ordning om høring og samarbejde mellem EU og Rusland vedrørende krisestyring - bilag IV til formandskabets rapport om den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik (10160/2/02 REV2), omtalt i bilag VIII til formandskabets konklusioner fra mødet i Det Europæiske Råd i Sevilla den 21.-22. juni 2002.

Rusland og EU; opfordrer Rådet og Kommissionen til at gøre en indsats for at lette opnåelsen af sådanne fordele;

26. opfordrer indtrængende Rådet til at drøfte Belarus-spørgsmålet med Rusland og påpege, at demokratiseringen af dette land er i både EU's og Den Russiske Føderations interesse, og at der bør gøres en fælles indsats med henblik herpå;
27. understreger vigtigheden af det grænseoverskridende element i det foreslåede europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument, som skal erstatte Tacis-programmet i Rusland og andre lande; fremhæver vigtigheden af at fremme grænseoverskridende økonomiske og sociale forbindelser og behovet for i betydelig grad at styrke EU's indsats med henblik herpå;
28. understreger betydningen af multilateralisme og samarbejde mellem EU og Rusland til støtte for FN's myndighed og for at samordne holdningen til en FN-reform, især med hensyn til Sikkerhedsrådet; understreger betydningen af Ruslands støtte til Den Internationale Straffedomstol og Kyoto-protokollen;
29. bemærker, at bekæmpelsen af terrorisme har placeret emnerne masseødelæggelsesvåben, spredningen af disse og sikkerheden omkring atomvåbenarsenaler øverst på listen over trusler mod den globale sikkerhed; opfordrer Rusland til at kæmpe for global ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben og afvæbning, herunder i Iran, især ved at afstå fra udvikling af nye former for atomvåben, garantere sikker bortskaffelse af atomaffald og ved at sikre en stadig og bekræftet nedlæggelse af landets atomvåbenarsenaler; opfordrer Kommissionen og Rådet til at tilbyde Rusland betydelig teknisk og materiel bistand til at hjælpe med denne nedlæggelse;
30. erkender Ruslands afgørende betydning i forbindelse med oprettelsen af potentielt ekstremt vigtige transportkorridorer, der kan forbinde Europa med Asien, og opfordrer Den Russiske Føderation til nært samarbejde om udvikling af transportinfrastruktur;

Særlige emner i forbindelse med de baltiske stater

31. gentager opfordringen til Rusland om at løse grænsespørgsmålet med Estland og Letland på fair og rimelig vis og underskrive og ratificere grænsedragningsaftaler med disse lande uden yderligere forsinkelser; betragter den endelige fastlæggelse af alle de grænser, som Rusland deler med EU-medlemsstater, og indgåelsen af en tilbagesættelsesafteale som forudsætninger for en lempelse af visumreglerne mellem EU og Rusland; mener, at når alle de nødvendige betingelser, som EU har fastsat i en klar handlingsplan med konkrete foranstaltninger, er overholdt af Rusland, bør EU glæde sig over Ruslands mål om en forenklet visumordning i forhold til Schengen-området, således at rejser mellem landene på lang sigt ikke kræver visa;

Kaliningrad

32. bifalder, at der er sket fremskridt med hensyn til at løse problemerne med transit og bevægelighed for personer mellem de forskellige dele af Rusland; bemærker behovet for en øget russisk indsats og EU-støtte for at fremme social og økonomisk udvikling i Kaliningradregionen som en model for det videre forhold under særlig hensyntagen til

sundhedsspørgsmål (herunder spredning af HIV/AIDS), bekæmpelse af korrupsion og kriminalitet;

Tjetjenien

33. fordømmer drabet på Maskhadov, Republikken Tjetjeniens sidste præsident med et egentligt folkeligt mandat; opfordrer alle parter til at bringe volden til ophør;
34. mener, at er bydende nødvendigt at nå frem til en politisk løsning, som inddrager alle demokratiske elementer i det tjetjenske samfund og bl.a. sikrer alle de mennesker, der bor på Tjetjeniens område eller vender tilbage hertil, en reel ret til liv, frihed og sikkerhed, samt sikrer respekt for det tjetjenske folks kulturelle og nationale identitet og værdighed; mener, at denne løsning samtidig bør respektere Den Russiske Føderations territoriale integritet og være fuldt ud forenelig med ønsket om ved legitime og effektive midler at sikre stabilitet og sikkerhed i hele det nordlige Kaukasusområde og hele Den Russiske Føderation;
35. er dybt foruroliget over, at det fortsat ikke er lykkedes at stoppe de lovløse tilstande i Tjetjenien - også inden for de statslige og lokale myndigheder; opfordrer til omgående afskaffelse af straffriheden og volden på begge sider samt til, at der findes en politisk løsning, og at Ruslands territoriale integritet respekteres; er bekymret over, at der mangler vilje til at søge en forhandlingsløsning, hvilket eksempelvis kommer til udtryk ved afvisningen af den våbenhvile, der blev foreslået af den afdøde præsident Maskhadov, og det efterfølgende brutale drab på ham; opfordrer Rusland til at stræbe efter en troværdig freds- og forsoningsproces og gentager, at der kun kan findes en inklusiv, forhandlet og politisk løsning, ikke en militær løsning;
36. gentager sine henstillinger til Rådet vedrørende Tjetjenien i punkt 14 i sin beslutning af 26. februar 2004, blandt andet vedrørende behovet for i højere grad at finde en politisk løsning og EU's vilje til at støtte en fredelig og konstruktiv dialog; beklager, at Rådet ikke har truffet foranstaltninger med hensyn til disse henstillinger; mener, at de fortsat gælder, og opfordrer Rådet til at handle;
37. er dybt bekymret over, at menneskerettighedsforkæmpere, der undersøger og udtaler sig om overtrædelser af menneskerettighederne, i stigende grad angribes på deres frihed og sikkerhed i forbindelse med den væbnede konflikt i Tjetjenien; opfordrer indtrængende de russiske myndigheder til at sætte en stopper for denne chikane; opfordrer i den forbindelse Rådet til at være særlig opmærksom på at beskytte disse mennesker i overensstemmelse med EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere, som blev vedtaget i juni 2004, og sætte spørgsmålet øverst på dagsordenen for konsultationen mellem EU og Rusland om menneskerettigheder;
38. opfordrer Rusland til beskytte menneskerettighedsforkæmpere, der angribes, og til at give FN-udsendinge og andre internationale menneskerettighedsobservatører, uafhængige medier og internationale humanitære organisationer adgang til Tjetjenien og så vidt muligt tilvejebringe alle de sikkerhedsforanstaltninger, som er nødvendige for, at de kan udføre deres arbejde;
39. gentager sin fordømmelse af terroristiske handlinger; mener, at terrorisme har dybe rødder

i Nordkavkasus' socioøkonomiske situation, hvilket præsident Putin erkendte efter Beslan-tragedien; erklærer sig, som den ene af budgetmyndighedens parter, villig til at overveje forslag om EU-deltagelse i genopbygning og fredsskabende initiativer, hvis sådanne initiativer i fremtiden kan iværksættes som en del af en pakke af foranstaltninger til fred i Tjetjenien med rimelige garantier for, at bistanden når frem til de tilsigtede støttemodtagere;

Kampen mod terrorisme

40. understreger, at det internationale samarbejde om bekæmpelse af terrorisme skal gøres mere effektivt, og at alt for forskellige holdninger til årsagen til terrorisme og til, hvem der skal anses for værende terrorister, udgør hindringer for dette samarbejde;

Miljø og nuklear sikkerhed

41. opfordrer til yderligere samarbejde på området søfartssikkerhed, navnlig vedrørende et forbud mod al indsejling af enkeltskrogede olietankskibe i russiske farvande i Østersøen og Sortehavet;
42. opfordrer Rusland til at udfase sine kernereaktorer af første generation og styrke bestræbelserne på at garantere sikker bortskaffelse af nukleart affald; understreger betydningen af Ruslands vilje til at samarbejde inden for rammerne af Den Nordlige Dimensions Miljøpartnerskab;
43. gentager sin støtte til at åbne EU-markedet for russisk eksport af elektricitet på betingelse af, at de relevante russiske sikkerhedsstandarder, især for nukleare kraftværker og sikker behandling og bortskaffelse af nukleart affald, bringes på højde med EU-niveauet, så risikoen for miljødumping undgås;
44. bifalder den russiske Dumas ratificering af Kyoto-protokollen i oktober 2004 og håber, at de resterende store udledere af CO₂ følger dette eksempel; opfordrer til, at EU og Rusland i fællesskab undersøger fremtidige strategier til opnåelse af yderligere reduktioner af drivhusgasudledningen i perioden efter protokollens udløb i 2012 i overensstemmelse med ånden i konklusionerne fra Det Europæiske Råd i foråret 2005;
45. opfordrer Kommissionen og Rådet til at forny deres bestræbelser på at udarbejde en virkelig fælles strategi i deres forbindelser med Rusland, som tager højde for EU's udvidelse i 2004, omfatter de fire områder af fælles interesse og behandler den bekymrende udvikling i Rusland med hensyn til demokrati og beskyttelse af menneskerettighederne; opfordrer Rådet om at gøre dette i overensstemmelse med ånden i Den Europæiske Unions tidligere fælles strategi over for Rusland;
- o
- o o
46. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen samt til regeringerne og parlamenterne i medlemsstaterne og i Rusland.

BEGRUNDELSE

Forholdet mellem EU og Rusland på et vigtigt, men kritisk stadie

Som nabo til EU har Rusland fået endnu større betydning efter udvidelsen. Rusland har potentiale til at spille en vigtig rolle for sikkerheden, stabiliteten og udviklingen i Europa og i sine nabolande. Vi har en fælles interesse i at udvikle et tættere samarbejde på områder såsom handel, økonomi, sikkerhed, energi og nuklear sikkerhed.

EU's højtstående repræsentant, Javier Solana, har udtalt, at udviklingen af partnerskabet med Rusland er EU's vigtigste, mest hastende og mest udfordrende opgave i det 21. århundrede. Det samme gælder for Rusland. EU er Ruslands største handelspartner og en potentiel kilde til den investering, der er nødvendig for landets økonomiske modernisering.

Partnerskabet med Rusland er helt klart af stor betydning, men det må dog erkendes, at Europa i stigende grad er skuffet og frustreret over den demokratiske udvikling i Rusland. Dette skyldes hovedsageligt, at Rusland ikke overholder de værdier og principper, som både EU og Rusland har forpligtet sig til at overholde, idet de har underskrevet OSCE's og Europarådets vigtigste aftaler. Fremskridtene med hensyn til oprettelsen af de fire fælles rum har været få, og der er stadig store problemer på nogle af de vigtigste områder. Samtidig bliver den socioøkonomiske model, som EU repræsenterer, og som Rusland langsomt bevæger sig væk fra, mere og mere udbredt i de omkringliggende østeuropæiske lande.

Når sandheden skal frem, må det også erkendes, at nogle af EU's medlemsstater har sendt tvetydige signaler til Rusland og haft andre mål end dem, der er blevet aftalt i Rådet for Den Europæiske Union. Dette er meget uheldigt. Selv om nogle medlemsstater er meget afhængige af energiimport fra Rusland, burde det ikke forhindre os i at fremme menneskerettigheder og demokrati. Til trods for at der i foråret sidste år blev vedtaget en ny politisk beslutningstagningsmodel, som er baseret på en oversigt over de væsentligste emner og de tilhørende retningslinjer, der bør følges, er der akut behov for en mere sammenhængende politik, hvis partnerskabet med Rusland skal være konsekvent. Respekt for demokratiet, retsstatsprincippet og menneskerettighederne er EU's kerneværdier, og disse værdier bør altid styre vores udenrigspolitik. Endvidere er det nødvendigt at nå frem til en fælles forståelse med hensyn til fortidens sørgelige hændelser i nogle medlemsstater og påbegynde forsoningsprocessen.

Rusland sakker bagud i forhold til sine østeuropæiske naboer med hensyn til demokratiseringsprocessen og den økonomiske liberalisering. Det er i alles interesse, at Rusland udvikler sig til et demokratisk land baseret på markedsøkonomi. Vi må forsøge at integrere Rusland bedre i de europæiske strukturer og forsøge at opnå en fælles tilgangsvinkel til de lande, der er omfattet af EU's naboskabsstrategi.

Fælles nabolande og udenrigspolitik

EU og Rusland står i høj grad over for de samme udfordringer i forhold til deres fælles nabolande. Det første skridt mod yderligere samarbejde er at blive enige om en fælles betegnelse for naboskabet, eftersom foranstaltninger ikke skal kunne blokeres af uoverensstemmelser om, hvordan man skal forholde sig over for de fælles nabolande. Vi kan

ikke tillade en "bufferzone", hvor Belarus og Moldova dukker op mellem Rusland og EU.

Rusland kan blive en vigtig og konstruktiv aktør med hensyn til håndteringen af problemer vedrørende fred, demokrati, sikkerhed, smugling, organiseret kriminalitet osv. De seneste valg i Belarus og Ukraine har dog forårsaget alvorlige problemer med hensyn til Ruslands holdning over for disse lande. Den orange revolution i Ukraine var en meget vigtig hændelse, også med hensyn til det historiske forhold mellem EU og Rusland, eftersom vellykkede reformer i Ukraine på mange måder ville være til gavn for både Rusland og EU, hvis denne historiske mulighed udnyttedes.

EU og Rusland bliver nødt til at oprette et tættere samarbejde med hensyn til krisestyring for at opnå stabilitet i området omkring de sydrussiske grænser (Abkhasien og Sydossetien) og finde en løsning på konflikterne i Transnistrien og Sydkaukasus. Hvis Rusland udvikler sig til en demokratisk og samarbejdsvillig partner, kan det i væsentlig grad bidrage til at skabe stabilitet og velstand i området.

Uden Rusland, som har en permanent plads i FN's Sikkerhedsråd, vil det ikke være muligt at løse eventuelle kommende konflikter i et større Europa. Rusland og EU kan samarbejde yderligere for at styrke og forbedre multinationale organisationer såsom FN og WTO. Et dybere engagement i den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik ville kunne supplere Ruslands samarbejde med USA og partnerskabet for fred.

De såkaldte Sevilla-kriterier for Ruslands deltagelse i krisestyring i EU-regi, hvorefter Rusland kan opfordres til at deltage i operationer og i Bidragerkomiteen, der spille en central rolle i den daglige ledelse, er en passende ramme.

Terrorisme og den fejlslagne politik over for Tjetjenien

De grusomheder, der blev begået mod børn og civile i Beslan viser, hvor vigtigt det internationale samarbejde er for at forhindre og bekæmpe terrorisme. Der var tale om det værste terrorangreb i Ruslands nyere historie. Et effektivt samarbejde om bekæmpelse af terrorisme forudsætter dog en rimelig grad af fælles forståelse af definitionen af og årsagerne til terrorisme. Det vigtigste i bekæmpelsen af Ruslands terrorisme er at løse konflikten i Tjetjenien, men også i andre dele af Rusland. Bombeangreb og selvmordsangreb dræber eller sårer mange civile, men de statslige eller lokale væbnede styrker begår fortsat alvorlige overtrædelser af menneskerettighederne og den internationale humanitære folkeret.

Rusland skal finde en politisk løsning ved at involvere moderate grupper, der er villige til at forhandle og samarbejde med de styrker, der er interesserede i at finde en fredelig løsning og isolere terrorister. EU bør yde en større indsats for at støtte Rusland i opnåelsen af en sådan løsning. Den socioøkonomiske situation i området bør anses for værende en vigtig faktor i opnåelsen af stabilitet og større sikkerhed. EU bør derfor yde støtte i genopbygningsprocessen, når de rigtige omstændigheder gør det muligt. Det bør også overvejes, om der skal udsendes en særlig gruppe til Tjetjenien med et tilbud om at virke som mægler i konflikten.

Den politiske udvikling

Selv om russiske sociologiske undersøgelser har vist en stærk støtte til og en udbredt

anerkendelse af præsident Putin og hans politik, hersker der en stigende grad af utilfredshed. I den seneste tid har hundredetusinder af mennesker demonstreret mod den russiske regerings reformer af de sociale ydelser. Selv om Ruslands forfatning foreskriver afholdelse af demokratiske flerpartivalg åbnet og regelmæssigt, er der alt for meget magt koncentreret omkring præsidenten. Præsidentens udnævnelse af de tidligere direkte valgte guvernører, en ny lovgivning der vanskeliggør stiftelsen af nye partier og Kremles ret til at udnævne dommere og drage disse til ansvar, har vakt bekymring i Rusland og i EU, såvel som i USA.

Vi er meget bekymrede over at kunne konstatere en stigende mangel på mediefrihed og mediepluralisme i Rusland. De fleste uafhængige skrevne medier og næsten alle de uafhængige tv-kanaler er blevet fjernet. Mangelen på pressefrihed skader ikke bare pluralismen og den uafhængige debat, men svækker også kontrollen med korrupsion og bestikkelse. Desuden er livet blevet vanskeligere for ngo'er. Efter de frygtelige terrorangreb i Beslan har præsident Putin foreslået reformer, der vil koncentrere magten yderligere i Kreml og svække den politiske pluralisme. Det er uklart, hvorvidt disse foranstaltninger vil være med til at bekæmpe terrorisme.

Økonomi

EU og Rusland har en fælles interesse i mere handel og økonomisk samarbejde, idet det vil medføre større vækst, flere job og flere investeringer. Rusland er ikke længere afhængig af udenlandske lån. Væksten i den russiske økonomi er vedholdende og menes at blive på 5% i 2005, godt hjulpet på vej af de høje oliepriser. Til trods for imponerende vækstrater, er velstanden dog meget ulige fordelt i Rusland.

Mere end halvdelen af Ruslands eksport går til EU, og 60% af de udenlandske investeringer kommer fra EU. Rusland er også en vigtig handelspartner for EU. EU har en interesse i at øge sin energiimport af især olie og benzin fra Rusland og hjælpe Rusland med at blive en partner med en åben, dynamisk og forskelligartet økonomi. Det er afgørende for landets tiltrædelse af WTO, at gennemførelsen af bestemmelser er gennemsigtig og ikke-forskelsbehandlende. EU bør fortsat støtte Ruslands tiltrædelse af WTO og forsøge at fremme yderligere handelsliberalisering.

De dramatiske økonomiske reformer og eksperimenter, som Rusland undergik i løbet af de første år af overgangen fra planøkonomi til markedsøkonomi (under udenlandsk indflydelse og pres), var smertefulde for den russiske befolkning, og de fandt sted i en periode, der var præget af juridisk usikkerhed, udbredt korrupsion og misbrug af offentlige og private aktiver. Den megen korrupsion er et alvorligt problem, der også påvirker den udenlandske investering. Der er stadig stor usikkerhed vedrørende udviklingen af et økonomisk system i Rusland. Yukos-affæren har vist, at uafhængigheden og gennemsigtigheden i domstolene og andre juridiske institutioner bør styrkes. Lovene skal finde anvendelse i overensstemmelse med den europæiske menneskerettighedskonvention.

Ruslands ratificering af Kyoto-protokollen er yderst vigtig og glædelig. Der bør nu opnås et øget samarbejde om miljøet, især med hensyn til en sikker håndtering af nukleart materiale og søfartssikkerhed.

Konklusion

Rusland er en stor nabo, og det er i høj grad i Europas interesse at bibeholde et godt forhold til denne nabo. EU's strategi kan dog ikke anses for værende særlig vellykket. Der er stadig en stor mangel på tillid mellem de to parter, og denne situation er blevet endnu tydeligere efter udvidelsen. Det er derfor altafgørende for fremtiden, at begge parter træffer tillidsskabende foranstaltninger.

Ruslands forhold til Europa er kompliceret på grund af en tvetydig holdning til demokratiets og menneskerettighedernes rolle i Ruslands udvikling. Mens Putin selv mener, at han kæmper for demokratiet og retsstatsprincippet, er den seneste politiske udvikling dog gået i den modsatte retning.

Drømmen om et omfattende samarbejde mellem EU og Rusland er langt fra realiseret i dag. Rusland er dog en vigtig nabo til EU på grund af sin størrelse, sin geografiske nærhed og sin indflydelse på området. Den høje grad af indbyrdes afhængighed betyder, at det aldrig kan komme på tale at afbryde kontakten. Fremskridtene med hensyn til oprettelsen af de fire fælles rum er vigtige, men vi bør ikke fokusere på at opnå kvalitative fremskridt i stedet for at fastsætte frister. EU skal formulere klare prioriteringer vedrørende samarbejdsområderne.

Vi skal finde en måde at overbevise Rusland om, at et tæt og tillidsfuldt partnerskab vil være nyttigt og i overensstemmelse med vores fælles værdier. Ruslands prioriteringer med hensyn til partnerskabet vedrører hovedsageligt den økonomiske udvikling. Rådet skal overbevise Rusland om, at økonomisk modernisering og handel afhænger af, om der også er et samarbejde på andre områder. Det er i Ruslands interesse at analysere de relevante problemer og finde fælles løsninger i samarbejde med EU. Her kan Kaliningrad fungere som et godt eksempel. Politisk dialog, handel og kontakter mennesker imellem vil efterhånden mindske afstanden mellem de forskellige opfattelser af værdier og demokratiske principper.

EU bør glæde sig over, at Rusland har til hensigt at lempe visumreglerne over for Schengen-området, således at målet på lang sigt er, at rejser mellem landene ikke kræver visa. For at lade udviklingen gå i den retning, bør EU dog fremsætte en tydelig handlingsplan for Rusland om de konkrete foranstaltninger, som Rusland skal træffe som en del i en gradvis udvikling mod friere bevægelsesmuligheder. Dette langsigtede projekt vil kunne fungere som et godt eksempel for forholdet mellem EU og Rusland på andre områder, hvis det viser sig at være vellykket.

EU's evne til at sende klare og utvetydige signaler til Rusland og skabe en ensartet og vedvarende strategi afhænger af EU-institutionernes og medlemsstaternes evne til at tale med en fælles stemme. Mangelen på en konsekvent holdning og retorik fra medlemsstaternes side har forvoldt stor skade. Medlemsstaterne må holde op med at handle bilateralt over for Rusland og blive enige om en fælles og omfattende fremgangsmåde for at fremstå som troværdige.

16.3.2005

UDTALELSE FRA UDVALGET OM INTERNATIONAL HANDEL

til Udenrigsudvalget

om forbindelserne mellem EU og Rusland
(2004/2170(INI))

Rådgivende ordfører: Jas Gawronski

FORSLAG

Udvalget om International Handel opfordrer Udenrigsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at indarbejde følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. understreger betydningen af at have Rusland som handelspartner, hvilket er blevet endnu vigtigere med den nylige udvidelse af EU, og betoner, at det er nødvendigt at intensivere handelsforholdet mellem EU og Rusland yderligere i fremtiden;
2. bemærker, at partnerskabs- og samarbejdsaftalen fastsætter grundlaget for udviklingen af de økonomiske forbindelser mellem EU og Rusland; støtter det igangværende arbejde med et "fælles økonomisk rum", der bygger på frie markedsmekanismer med henblik på at oprette et åbent og integreret marked mellem EU og dets største nabo, Rusland, og derved fremme handel og investeringer og forbedre EU's og Ruslands konkurrenceevne;
3. hilser afslutningen af EU's bilaterale forhandlinger med Rusland velkommen, hvad angår dets tiltrædelse til WTO, og beder Kommissionen om at bidrage til at gøre de resterende faser af tiltrædelsesprocessen lettere, idet det samtidig sikres, at vilkårene følger WTO-regelsættet fuldstændigt;
4. bemærker, at et medlemskab af WTO sender et vigtigt signal til udenlandske investorer, og dermed bidrager til at styrke og variere handelsforbindelserne;
5. udtrykker ikke desto mindre bekymring for, at den nylige udvikling i det russiske retssystem kan have en negativ indvirkning på potentielle EU-investorer og andre investorer, og anmoder derfor Kommissionen om at prioritere opbygning af juridisk kompetence, når den tildeler Tacis støtte;
6. understreger behovet for at fremskynde det arbejde, der kræves for at godkende en handlingsplan for Rusland, særlig med henblik på at erstatte den nuværende Tacis-støtte med det europæiske naboskabs- og partnerskabsinstrument inden for to år;

7. hilser aftalen om de handelsrelaterede spørgsmål på energi- og brændstofområdet velkommen, særligt med hensyn til forsyningen af olie og gas, og understreger vigtigheden af at sikre, at de forpligtelser, der blev indgået under WTO-tiltrædelsesprocessen, vil blive opfyldt;
8. beder Kommissionen om at fortsætte og styrke dialogen med de russiske myndigheder og med økonomiske samarbejdspartnere om spørgsmål vedrørende handel og økonomisk samarbejde, navnlig tekniske forskrifter og standardisering af toldprocedurer, liberalisering af tjenesteydelser, fjernelse af monopoler og åbning af bankvæsenet og at sikre, at Rusland udvikler håndhævelsesforanstaltninger for intellektuel ejendomsret, som resulterer i en væsentlig reduktion i krænkelserne af den intellektuelle ejendomsret forud for Ruslands tiltrædelse af WTO;
9. udtrykker håb om - uden at dette anfægter den gensidige sikkerhed - at der vil være en progressiv reduktion i hindringerne for den frie bevægelighed for personer, som gør udviklingen af økonomiske og handelsmæssige forbindelser mellem EU og Rusland mere problematisk;
10. opfordrer Kommissionen til at øge samarbejdet med Rusland i samordning med projekterne under den nordlige dimension;
11. opfordrer Kommissionen til i samråd med Europa-Parlamentet at anvende de samme handelsrestriktioner for Rusland som for andre lande i tilfælde af brud på menneskerettighederne eller på rettighederne for nationale og andre mindretal i Rusland og derved undgå, at der anvendes to normsæt;
12. opfordrer Kommissionen til i dialog med den russiske regering at sikre, at menneskerettighedssituationen i Tjetjenien forbedres;
13. opfordrer Kommissionen til inden for rammerne af den støtte, der ydes Rusland gennem Tacis-programmet at afsætte midler til gennemførelsen af målene for Interreg III-programmet i EU's nabolande og naboregioner - Belarus, Ukraine, Kaliningrad, Moldova og St. Petersborg-regionen;
14. opfordrer EU og Rusland til at udvikle dybere integration ved at forberede og indlede forhandlingerne om frihandelsområdet umiddelbart efter Ruslands tiltrædelse af WTO, eftersom EU og Ruslands aftale om frihandelsområdet vil være et ambitiøst skridt på vejen mod etablering af et fælles økonomisk rum, der dækker handel med varer og tjenesteydelser, etableringsret, regler om offentlige indkøb, gældende bestemmelser forenelighed og andre handelsaspekter;
15. opfordrer EU og Rusland til at være særligt opmærksomme på den sociale og økonomiske udvikling i Kaliningrad-regionen, heriblandt den effektive udnyttelse af fordelene ved Kaliningrads status som særlig økonomisk zone, og derved bidrage til etablering af et fælles økonomisk rum.

PROCEDURE

Titel	Forbindelserne mellem EU og Rusland
Procedurenummer	2004/2170(INI)
Korresponderende udvalg	AFET
Rådgivende udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet	INTA 28.10.2004
Udvidet samarbejde	
Ordfører Dato for valg	Jas Gawronski 30.9.2004
Behandling i udvalg	15.1.2005
Dato for vedtagelse af forslag	15.3.2005
Resultat af den endelige afstemning	for: 23 imod: 0 hverken/eller: 0
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Enrique Barón Crespo, Giulietto Chiesa, Francisco Assis, Daniel Caspary, Jan Christian Ehler, Glyn Ford, Béla Glattfelder, Jacky Henin, Sajjad Karim, Caroline Lucas, Erika Mann, Helmuth Markov, Javier Moreno Sánchez, Georgios Papastamkos, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Johan Van Hecke, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Zbigniew Zaleski
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Danutė Budreikaitė, Anna Elzbieta Fotyga, Antol?n Sánchez Presedo.
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2	

PROCEDURE

Titel	Forbindelserne mellem EU og Rusland	
Procedurenummer	2004/2170(INI)	
Hjemmel i forretningsordenen	art. 45	
Korresponderende udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet om tilladelse	AFET 28.10.2004	
Rådgivende udvalg Dato for meddelelse på plenarmødet	INTA 28.10.2004	
Ingen udtalelse(r) Dato for afgørelse		
Udvidet samarbejde Dato for meddelelse på plenarmødet		
Beslutningsforslag, der indgår i betænkningen		
Ordfører(e) Dato for valg	Cecilia Malmström 13.9.2004	
Oprindelig(e) ordfører(e)		
Behandling i udvalg	30.3.2005 19.4.2005	
Dato for vedtagelse	26.4.2005	
Resultat af den endelige afstemning	for: 60 imod: 0 hverken/eller: 4	
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Vittorio Emanuele Agnoletto, Angelika Beer, Bastiaan Belder, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Camiel Eurlings, Anna Elzbieta Fotyga, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Anna Ibrisagic, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Georgios Karatzaferis, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Armin Laschet, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Francisco José Millán Mon, Philippe Morillon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, James Nicholson, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Cem Özdemir, Justas Vincas Paleckis, Tobias Pflüger, Miroslaw Mariusz Piotrowski, Pawel Bartłomiej Piskorski, Poul Nyrup Rasmussen, Raúl Romeva i Rueda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Karl von Wogau, Josef Zieleniec	
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Laima Liucija Andrikiienė, Alexandra Dobolyi, ?rpád Duka-Zólyomi, Michael Gahler, Gerardo Galeote Quecedo, Milan Horáček, Jaromír Kohlíček, Miguel Angel Martínez Martínez, Janusz Onyszkiewicz, Doris Pack, Aloyzas Sakalas, Anders Samuelsen, Csaba Sándor Tabajdi	
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 178, stk. 2		
Dato for indgivelse - A6	4.5.2005	A6-0135/2005